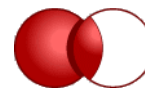

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 024/02, 034/02/06

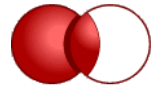
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA DAN 31.12.2005. GODINE**

FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA/FINANCIJA

Sarajevo, april 2006. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA/FINANCIJA
SARAJEVO**

NEOVISNI IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva finansija/financija**, iskazanu na stranicama od 1 do 13, na dan 31.12.2005. godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Federalnog ministarstva finansija/financija. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija prikupila dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine, skrećemo pažnju na sljedeće:
  - neuspostavljanje funkcionalnog sistema internih kontrola u svim segmentima poslovanja, kao i neprovođenje donesenih pisanih akata, imalo je za posljedicu da se prilikom izvršenja budžeta u dijelu tekućih transfera, izdataka za kamate, kao i kontrole namjenskog trošenja odobrenih sredstava za materijalne troškove, nisu dosljedno primjenjivale odredbe zakonskih i podzakonskih akata,
  - nemogućnost potvrđivanja ukupnog iznosa dospjelih i neizvršenih obaveza na kraju revidirane godine, po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda, izvršnih sudskih presuda i odluka Doma za ljudska prava, kao i opravdanost neizvršavanja dijela ovih obaveza za koje su bila budžetom odobrena sredstava,
  - ne može se potvrditi opravdanost isplate kamata, po osnovu Odluka Doma za ljudska prava, u iznosu od 109.811,40 KM, iz razloga što su budžetska sredstva za realizaciju ovih odluka bila odobrena u dovoljnom iznosu,

- iz sredstava namijenjenih za otplatu kamata po osnovu domaćeg pozajmljivanja, izvršena je otplata dijela duga, po ugovoru o kreditu (za nabavku terminalnog radara) zaključenog između Vlade FBiH i IBF BiH d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 583.332,00 KM i ako ista nisu bila planirana za navedene namjene,
  - nedosljedne primjene Uredbe o postupku nabavke robe, uslugama i ustupanju radova i Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu ugovaranja usluga za tekuće održavanja vozila, nabavke autoguma i usluga štampanja biljega i mjenica.
4. **Po našem mišljenju, finansijski izvještaji, osim za navedeno u prethodnoj tački, daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja, korisnika budžeta Federalnog ministarstva finansija, za godinu koja završava na dan 31.12.2005. godine.**

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA/FINANCIJA
za 2005. godinu

UVOD

Federalno ministarstvo finansija/financija (u daljem tekstu Ministarstvo) osnovano je u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.

Navedenim Zakonom utvrđena je nadležnost Ministarstva koja se odnosi na: porezni sistem i poreznu politiku; praćenje ostvarivanja politike i mjera u oblasti deviznog sistema u skladu sa Ustavom BiH i Zakonom o Centralnoj banci, carina, uvoznih dažbina, kreditnog i bankarskog sistema; sistem finansijskog poslovanja; obračunski sistem; sistem osiguranja imovine i lica; sistem taksi; doprinosa i drugih dažbina i igara na sreću; sistem finansiranja javne potrošnje; izrada i izvršenje budžeta Federacije i godišnje obračune Budžeta Federacije, nadzor nad izvršenjem budžeta, budžetska inspekcija, trezorsko poslovanje; upravljanje novčanim tokovima; dnevno praćenje novčanih sredstava; obaveze i potraživanja i utvrđivanje dinamike praćenja i planiranja osiguranja nedostajućih sredstava; koncentracija finansijskih sredstava radi osiguranja finansijskog tržišta; javni dug i njegovo servisiranje i kontrola ostvarivanja budžeta Federacije.

U sastavu Ministarstva nalazi se: Porezna uprava FBiH i Finansijska policija FBiH.

Radom Ministarstva rukovodi ministar, koji ima ovlaštenja i odgovornosti utvrđene Ustavom, zakonom i drugim propisima i općim aktima. Ministar može ovlastiti pomoćnike ministra i druge službenike da potpisuju pojedine akte, o čemu donosi posebno rješenje.

Unutrašnja organizacija uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva finansija/financija (u daljem tekstu Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji), na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 21.07.2005.godine.

Na dan 31.12.2005. godine u Ministarstvu je bilo uposleno 114 izvršilaca, dok je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđeno 176.

Sredstva za rad Ministarstva obezbjeđuju se u federalnom budžetu.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Mehmeda Spahe br. 5.

1 OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2004. GODINU

Revizijom finansijskih izvještaja za 2005. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, konstatovano je da je Ministarstvo, u najvećem dijelu nije postupilo po preporukama datim u prethodnim revizijama. Po preporukama, koje se odnose na potpunu uspostavu sistema internih kontrola; dosljednu primjenu Uredbe o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova i Zakona o javnim nabavkama u BiH, kao i donošenje procedura za primopredaju i evidentiranje upravnih biljege, djelimično je postupljeno.

Međutim, Ministarstvo nije postupilo po datim preporukama u dijelu koji se odnosi na: donošenje procedura o ustroju adekvatnih evidencija po osnovu sudskih presuda, zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih

javnih prihoda kao i načina realizacije istih; planiranja i izvršavanja odluka Doma za ljudska prva u skladu sa zakonskim propisima; knjigovodstvenog evidentiranja deponovanih novčanih sredstava na području Federacije - račun za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci BiH, izdataka na osnovu vanjskog duga (izdaci po navedenom osnovu nisu uopšte nisu evidentirani) kao i servisiranje vanjskog duga FBiH u skladu sa identificiranim izvorima prihoda; utvrđivanje osnovanosti i načina izvršenja izdataka za kompjuterske usluge; korištenje sredstava po osnovu GSM licenci u skladu sa propisanim namjenama; dosljedne primjene internih akata vezano za kontrolu trošenja izdataka za fiksne i mobilne telefone, izdataka za reprezentaciju kao način korištenja službenih automobila i kontrole utroška goriva.

2 CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa svom zakonskom važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su preduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje i čuvanje javnih prihoda i da li se Ministarstvo pridržavalo zakona i instrukcija koje se odnose na njega; da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu Ministarstva, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno sprovođenje postavljenih ciljeva.

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

3 NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sistem internih kontrola

Od strane menadžmenta, sistem internih kontrola u Ministarstvu uspostavljen je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva finansija (u daljem tekstu Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji), kao i internim pravilnicima i instrukcijama.

Iako je, polovinom revidirane godine, donesen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Federalnog ministarstva finansija, ne može se potvrditi njegova dosljedna primjena u dijelu formiranja osnovnih organizacionih jedinica (Sektor za upravljanje dugom), obavljanja poslova od strane sektora u okviru utvrđene nadležnosti (Sektor za trezor, Sektor za budžet) kao i obavljanje poslova od strane rukovodilaca u okviru datih ovlaštenja. Navedeno je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa, iskazivanja istinitog i tačnog prikaza poslovanja u toku fiskalne godine tako i stanja na kraju godine Budžeta FBiH u finansijskim izvještajima, odnosno izvještavanja o izvršenju istog.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju i na osnovu razgovora sa ovlaštenim osobama, konstatirano je da su se poslovi vođenja evidencije, upravljanja i izmirenja vanjskog i unutrašnjeg duga vršili najvećim dijelom od strane Sektora za trezor, a isti su se trebali voditi u okviru Sektora za upravljanje dugom (novoformirani sektor), što je jedan od razloga da nije izvršeno evidentiranje vanjskog duga u skladu sa Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH (donesenog od strane Ministarstva) u Glavnoj knjizi trezora u 2005. godini, kao i da obaveze po osnovu otplate i kamate po osnovu vanjskog duga izmirene u 2005.godini nisu iskazane u finansijskim izvještajima. Vezano za primjenu Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH treba napomenuti da od strane Ministarstva, a u okviru njegovih nadležnosti, nisu poduzete adekvatne mjere u cilju utvrđivanja ukupnog duga po navedenom osnovu a samim tim ni iznosa duga koji će se izmiriti u gotovu, putem obveznica i otpisivanjem. Neuspostavljanje adekvatne evidencije kao i ukupnog iznosa obaveza, posebno po osnovu obaveza prema dobavljačima za robe, materijale i usluge može imati za posljedicu isplatu istih prije njihovog verificiranja u skladu sa propisanim procedurama navedenim zakonom.

Iako su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, utvrđeni poslovi osnovnih organizacijskih jedinica i njihov djelokrug rada, konkretna primjena istog u praksi nije jasno realizovana kod Sektora za trezor i Sektora za budžet, u dijelu utvrđivanja nadležnosti za obavljanje poslova analize i izvještavanja o izvršenju budžeta, i izvještavanja o istom nadležnih organa i institucija, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima. Navedeno je imalo za posljedicu da prezentirani Konačan Izvještaj o izvršenju budžeta/proračuna FBiH za 2005. godinu, koji je dostavljen Vladi FBiH, nije sačinjen u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH, kao i podzakonskim aktima, odnosno da uz isti nije data adekvatna analiza izvršenja budžeta za fiskalnu godinu, kao i odgovarajuća struktura prihoda, izdataka i obaveza.

Također, uvidom u primjenu navedenog pravilnika, konstatovano je da poslove odobravanja prijedloga finansijskih planova budžetskim korisnicima, vrši Sektor za Budžet bez ovjeravanja od strane ovlaštene osobe (dio se unosi u aplikaciju bez ovjere) i ako bi se navedeni poslovi trebali obavljati od strane Sektora za Trezor a odobrenje istih treba da vrši ministar. Između navedenih sektora nije uspostavljena adekvatna saradnja vezano za planiranje novčanih tokova, određivanje iznosa mogućih plaćanja u skladu sa raspoloživim sredstvima i u skladu sa istim odobravanja finansijskih planova (tromjesečnih i mjesečnih) budžetskim korisnicima u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH.

Od strane Pomoćnika ministra za Trezor, bez odobrenja ministra, pri Federalnom ministarstvu finansija/financija otvorena je posebna potrošačka jedinica- Komisija za koncesije FBiH, a po zahtjevu Pomoćnika ministra za Budžet uz obrazloženje da navedeni sektor nije imao saznanja na osnovu kojih bi istu uključila kao budžetskog korisnika u Budžet FBiH za 2005godinu. Međutim ovdje treba napomenuti da je Parlament FBiH u julu 2004. godine donio Odluku o imenovanju članova Komisije za koncesije FBiH kao i da su od strane navedenog sektora na poziciji transfera Vlade FBiH bila planirana sredstva za navedenu komisiju u iznosu od 200.000,00 KM. Iako je u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima Ministarstvo bilo obavezno iskazati rashode i izdatke za navedenu potrošačku jedinicu u okviru svojih finansijskih izvještaja isto nije učinilo.

Pored naprijed navedenih propusta, vezano za postupanje mimo datih ovlaštenja, uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da se evidentiranje poslovnih promjena i finansijskih transakcija u Glavnoj knjizi Ministarstva vrši od strane uposlenika koji nisu ovlašteni za isto i bez prethodne ovjere odnosno kontrole od strane ovlaštene osobe. Navedeno se posebno odnosi na evidentiranje finansijskih transakcija po osnovu izvršnih sudskih rješenja od strane uposlenika Sektora za trezor na teret odobrenih budžetskih sredstava Ministarstva bez prethodne kontrole i ovjere od strane ovlaštenih osoba, kao i evidentiranja direktnih obaveza po vanjskom dugu od strane Sektora za upravljanje vanjskim dugom također bez ovjere ovlaštene osobe. Navedeno je imalo za posljedicu da Odjeljenje za ekonomsko –finansijske i zajedničke poslove, nije moglo adekvatno da prati izvršenje budžeta Ministarstva u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da je Ministarstva u cilju poboljšanja sistema internih kontrola, kao i kontrole trošenja budžetskih sredstava, u skladu sa Smjernice za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika, donijelo najveći dio internih akta pred kraj revidirane godine. Međutim utvrđeno je da se dio donešenih akata nije dosljedno primjenjivao a posebno u dijelu ograničenje troškova mobilne i fiksne telefonije, reprezentacije, uslova i načina korištenja službenih automobila, kontrole utroška goriva za prijevoz službenim automobilima. Također uvidom u prezentiranu dokumentaciju, vezano za nabavku materijala i izdataka za tekuće održavanje, konstatirano je da su se obveze po navedenom osnovu stvarale i bez prethodnog pismenog odobrenja od strane ovlaštene osobe (narudžbenice izdavane poslije stvorene obveze u momentu izdavanja računa) kao i da u prilogu računa nije priložen relevantan dokument o prijemu robe ili izvršene usluge (otpremnica i građevinska knjiga potpisanih od ovlaštenog lica kojom se potvrđuje nastanak obveze odnosno izvršenje radova). Navedeno se posebno odnosi na izdatke za održavanje vozila, građevinskih objekata i opreme. Također, u toku fiskalne godine vršena je nabavka stručne literature, a u toku revizije nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se moglo potvrditi da se u Ministarstvu vodi evidencija o istoj.

Grupe za internu reviziju i kontrolu u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, organizovana je kao Jedinica za internu reviziju i jedna je od deset osnovnih organizaciona jedinica. U 2005. godini aktivnosti iste su bile u najvećem dijelu na kontroli rada organizacionih jedinica unutar samog Ministarstva i ako je ista trebala više vremena posvetiti kontroli utroška budžetskih sredstava odobrenih drugim korisnicima budžeta.

Potrebno je da se Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva finansija/financija, dosljedno primjeni, a posebno u dijelu ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka.

Da se u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, u samom Ministarstvu, donesene procedure dosljedno primjenjuju.

Potrebno je da se stvaranje obaveza vrši uz prethodno pismeno odobrenje od strane ovlaštene osobe, kao i da se evidentiranje nastalih finansijskih promjena odnosno transakcija vrši na osnovu vjerodostojnih, istinitih i urednih knjigovodstvenih isprava.

Da se uspostavi evidencija nabavljene stručne literature.

Da Jedinica za internu reviziju svoje aktivnosti obavlja na osnovu utvrđenog programa i plana rada (godišnjeg i mjesečnog), sa tačno utvrđenim prioritarnim zadacima, kako u Ministarstvu tako i kod drugih budžetskih korisnika, a u skladu sa Zakonom o Trezoru u FBiH, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i ostalim propisima.

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa danim ovlaštenjima i nadležnostima, poduzme aktivnosti u pogledu nadzora nad dosljednom primjenom odnosno postupanja po donesenim Smjernice za uspostavu i jačanje internih kontrola od strane proračunskih korisnika.

b) Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

Poslove izrade i izvršenja Budžeta Federacije i godišnjeg obračuna Budžeta Federacije, nadzor nad izvršenjem budžeta, budžetsku inspekciju, trezorsko poslovanje i upravljanje novčanim tokovima, u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH i Zakonom o Trezoru u FBiH vrši Ministarstvo. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju i razgovora sa ovlaštenim osobama, konstatovano je da se istim nije kontinuirano u toku godine poklanjala dužna pažnja i to u segmentu planiranja, izvršenja i nadzora nad izvršenjem.

Budžet FBiH za 2005.godinu donesen je 31.12.2004. godine, a Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2005. godinu 15.12.2005.godine. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da Ministarstvo nije prilikom izrade i donošenja Budžeta u nije dosljedno poštovalo propisane procedure i rokove. Pored nepoštivanja rokova (u toku same izrade), nisu donesena sva zakonom predviđenih akata (Konačan izvještaj o privrednoj i fiskalnoj politici, smjernice i ciljevi fiskalne politike i procjene glavnih vrsta prihoda i izdataka za slijedeću fiskalnu godinu nije prezentiran), a posebno treba istaći da nije prethodno sa svim budžetskim korisnicima izvršeno usaglašavanje predloženog Budžeta Federacije za 2005. godinu sa budžetskim zahtjevima korisnika budžeta, što je zakonska obaveza i što može imati uticaja na izvršenje istog.

Uvidom u predloženi Nacrt Budžeta za 2006. godinu utvrđeno je da isti nije izrađen u skladu sa zakonskim propisima i relevantnom pratećom dokumentacijom. Na poziciji Izdataka za nabavku stalnih sredstava iskazani su svi kapitalni izdaci, kako izdaci za nabavku stalnih sredstava korisnika budžeta FBiH, tako i kapitalni grantovi tj. nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine ili ulaganja u imovinu drugih nivoa, a koji su se u skladu sa propisima trebali planirati na posebnoj poziciji. Ovdje ističemo i pitanje načina planiranja sredstva po osnovu Učesća Vlade u projektima rekonstrukcije koje finansira međunarodna zajednica, bez prethodno utvrđene namjene istih. Ovakav način iskazivanja kapitalnih grantova, daje pogrešnu strukturu planiranih rashoda i izdataka, a također može imati uticaja na praćenje izvršenja istih.

Pored navedenog ukazujemo na sljedeće:

- nije prezentiran plan prihoda i rashoda za namjenska sredstava koja se uplaćuju u Budžet FBiH u skladu sa Zakonom o vodama i Zakonom o šumama, koje je trebalo da sačini nadležno ministarstvo.
- nije prezentiran plan prihoda-primitaka odnosno rashoda-izdataka za posebne transakcijske račune otvorene kao podračune u okviru Jedinistvenog računa Trezora (ESKROW podračunu i Podračun za razvoj i unapređenje avio prometa u FBiH), koji su trebali sačiniti budžetski korisnici kojima je otvoren podračun, u skladu sa datim Instrukcijama od strane Ministarstva .
- obaveze po osnovu unutrašnjeg duga – obaveze Vojske FBiH planirane su na poziciji tekućih grantova i ako su navedene obaveze već u prethodnim periodima iskazane kao rashodi tog perioda te se trebaju planirati kao izdaci perioda u kome će se izmiriti.

Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2005. godinu izvršeno je uravnoteženje prihoda i primitaka sa rashodima i izdacima, međutim donošenje rebalansa budžeta pred kraj fiskalne godine, imalo je za posljedicu da pojedini korisnici budžeta nisu realizovali odobrena sredstva budžetom tj. rebalansom.

Potrebno je da se izrada, donošenje i uravnoteženje budžeta vrši u skladu sa odredbama Zakona o budžetima/proračunima u FBiH kao i ostalim zakonskim i podzakonskim propisima.

U skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima Ministarstvo -Sektor trezora je odgovoran za izvršenje Budžeta Federacije (plaćanja) po utvrđenim prioritetima (grupama plaćanja), s tim da budžetski korisnici realizuju sredstva odobrena budžetom na osnovu finansijskih planova (mjesečnih i tromjesečnih) koji se odobravaju od strane ministra, na osnovu prethodno sačinjenog plana novčanih tokova (utvrđenog iznosa raspoloživih sredstava). Uvidom u prezentirane planove prihoda i rashoda, kao i dokumentaciju na osnovu koje su sačinjavani, nije se moglo potvrditi da se isti sačinjavaju u skladu sa propisanim procedurama, saradnji sa Sektorom za budžet (priprema i ažuriranje prognoza o novčanim tokovima), odnosno da se prilikom izrade samih planova uzimao u obzir iznos obaveza koje su dospjele za plaćanje, iznos obaveza nastalih u prethodnom periodu, a koje dospijevaju za plaćanje u planiranom periodu. Pregled ukupnih obaveza Budžeta FBiH na dan 31.12.2005. godine po prioritetima plaćanja (grupama plaćanja), odnosno stanje obaveza koje su u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH utvrđene kao unutrašnji dug FBiH nije prezentiran. Pored navedenog smatramo potrebnim naglasiti, da se nismo uvjerali, da se poklanja dovoljno pažnje obavezama koje su u skladu sa zakonskim propisima utvrđene kao unutrašnji dug, odnosno da postoji mogućnost njihovog izmirenja mimo načina propisanog zakonom.

Potrebno je da se izvršenje budžeta vrši na osnovu tromjesečnih i mjesečnih planova za izvršenje budžeta korisnika budžeta, koje odobrava ministar finansija na osnovu plana novčanih tokova putem kojeg se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinstvenog računa Trezora (JRT) a u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH, Zakonom o Trezoru u FBiH, kao i aktima donesenim od strane Ministarstva.

Da Ministarstvo u skladu sa svojim ovlaštenjima i nadležnostima, poduzme aktivnosti u cilju dosljedne primjene Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH.

U cilju obezbjeđenja nadzora nad upotrebom budžetskih sredstava od strane korisnika budžeta, odnosno uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, Ministarstvo je u skladu sa zakonskim ovlaštenjima donijelo Smjernice za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika. U skladu sa navedenim smjernicama, budžetski korisnici su bili dužni donijeti propisane akte i iste uskladiti sa zakonskim i drugim pozitivnim propisima do 30.06.2005. godine. Međutim, u skladu sa danim ovlaštenjima i nadležnostima od strane Ministarstva, nisu se provodile dalje aktivnosti u pogledu nadzora nad dosljednom primjenom odnosno postupanjem po navedenim smjernicama od strane korisnika budžeta.

Da se u skladu sa datim ovlaštenjima i nadležnostima pravovremeno poduzmu aktivnosti, u cilju dosljedne primjene odnosno postupanja po Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole od strane budžetskih korisnika.

U skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, Ministarstvo je podnosilo izvještaje o izvršenju Budžeta FBiH za 2005. godinu, Vladi FBiH. Međutim, uvidom u navedene izvještaje konstatovano je da isti ne sadrže adekvatne analize izvršenja budžeta, odnosno obrazloženja i prijedloge, propisane zakonskim i podzakonskim aktima. Dostavljeni izvještaji su sačinjavani najčešće na osnovu iskazanog stanja izvršenja budžeta od strane korisnika budžeta u Glavnoj knjizi Trezora, na određeni dan a da se prethodno nije vršila provjera da li su od strane korisnika budžeta evidentirale sve poslovne promjene i finansijske transakcije. Ovo posebno naglašavamo, iz razloga što se nismo uvjerali da su prilikom sačinjavanja izvještaja koji su se dostavljali nadležnim organima i institucijama od strane Ministarstva uzimani u razmatranje finansijski izvještaji koji su se redovno dostavljali od strane budžetskih korisnika.

Značajno je napomenuti, a što je konstatovano i prethodne godine, da korisnici budžeta koji su imali prekoračenje rashoda na kraju fiskalne godine, u odnosu na sredstva odobrena Budžetom u njegovom posebnom dijelu, iste nisu mogli evidentirati u Glavnu knjigu, a time i iskazati u finansijskim izvještajima ostvareno prekoračenje. Navedeno prekoračenje nije moglo biti evidentirano što je u

skladu sa zakonskim propisima, iz razloga što od strane Ministarstva- Sektora za trezor nije data takva mogućnost jer je u aplikaciju bilo dozvoljeno samo evidentiranje izdataka do iznosa raspoloživih sredstava. Zbog ovakvog stava Ministarstva – Sektora za Trezor (mimo ovlaštenja) korisnici budžeta su više ostvarene izdatke iskazivali na drugim pozicijama, na kojima su imali slobodnih sredstva, a dio korisnika je prenio iste na teret Budžeta 2006. godine. Zbog navedenog, iskazani podaci u Konačnom izvještaju o izvršenju budžeta/proračuna FBiH za 2005. godinu, ne predstavljaju realan i tačan prikaz ostvarenih rashoda za 2005. godinu, odnosno finansijskog rezultata.

Potrebno je da se izvještaji o izvršenju budžeta sastavljaju i dostavljaju nadležnim organima i institucijama, u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH, Zakonom o Trezoru u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH.

Potrebno je da se od strane Ministarstva- Sektora za trezor, korisnicima budžeta omogući dosljedna primjena načela modificiranog nastanka poslovnog događaja, posebno u dijelu priznavanja rashoda i izdataka u periodu kada je obaveza nastala za plaćanje tj. njihovog evidentiranja u Glavnu knjigu Trezora .

c) Izvršenje budžeta za 2005. godinu

U finansijskim izvještajima, rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 104.263.975,00 KM, što je u odnosu na sredstva odobrena za rad Ministarstva Budžetom FBiH za 2005. godinu od 115.286.478,00 KM, manje za 9,56 %. Odobrena sredstva tekuće rezerve, koja je realizovana putem Ministarstva, iskazana je u naprijed navedenom iznosu, osim sredstava odobrenih za rad Komisije za koncesije FBiH u iznosu od 426.321,00 KM. Navedena komisija iako je samostalni budžetski korisnik, otvorena je kao posebna potrošačka jedinica pri Ministarstvu, uz odobrenje pomoćnika Sektora za Trezor, a iz razloga što budžetska sredstva za rad ista nisu bila adekvatno planirana u Budžetu FBiH za 2005. godinu(sredstva planirana kao tekući transfer na Vladi FBiH). Finansijski izvještaji o utrošku sredstva odobrenih za rad navedene komisije nisu sačinjeni od strane iste, a ni Ministarstvo utrošak sredstva nije iskazalo u svojim finansijskim izvještajima.

Strukturu ostvarenih izdataka čine: izdaci za tekuće rashode Ministarstva (izdaci za bruto plaće i naknade, izdaci za nabavku materijala i usluga i izdaci za nabavku stalnih sredstva) u iznosu od 4.311.903,00 KM (ili 4,14% ukupnih izdataka), izdaci za tekuće grantove 93.376.852,00 KM (ili 89,56%), izdaci za kamate 1.275.220,00 KM (ili 1,22%) i otplata vanjskog duga (Pariški klub) prema kreditoru Njemačke banke 5.300.000,00 KM (ili 5,08 %).

Izdaci za bruto plaće i naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 2.127.207,00 KM (bruto plaće sa doprinosima poslodavca 1.576.387,00 KM, naknade zaposlenih 550.820,00 KM) i u odnosu na odobrena budžetska sredstva ostvareni su 84,26 %. Vezano za navedene izdatke, konstatovano je da nije uspostavljena odgovarajuća kontrola nad isplatom naknada za korištenje privatnog automobila za potrebe prevoza na posao i odlaska sa posla (obračun naknade sačinjava sam djelatnik a isplata se vrši bez prethodne kontrole odnosno potvrđivanja od strane ovlaštene osobe), kao i da se kod isplate naknada za porodijsko odsustvo dosljedno ne provode zakonski propisi.

Izdaci po osnovu naknada za rad komisija iskazani su u iznosu od 54.529,00 KM (neto).Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, a vezano za primjenu Odluke Vlade o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, konstatirano je da se akti o obrazovanju komisija u svim slučajevima nisu objavili u Službenim novinama FBiH, da nije poštovan utvrđeni rok za izvršenje poslova i zadataka, kao i da se prilikom utvrđivanja visine naknade pojedinim komisijama nisu dosljedno primjenjivali utvrđeni kriteriji. Ovdje posebno ističemo da nismo mogli potvrditi opravdanost isplate naknada, u skladu sa navedenom odlukom, pojedinim komisijama iz razloga što su poslovi koje su obavljale iste u nadležnosti Ministarstva i isti su utvrđeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji (Komisija za vođenje drugostepenog porezno-upravnog postupka; Komisija za vođenje postupka za prekršaje kojima se povrjeđuju federalni propisi iz nadležnosti Federalnog ministarstva financija; Komisija za pripremu prijedloga novog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji).

Potrebno je da se dosljedno promjenjuju odredbe Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, a posebno u dijelu isplate naknada komisijama koje obavljaju poslove koji su u nadležnosti Ministarstva i isti su utvrđeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji.

Potrebno je da se naknade plaća za vrijeme plaćenog odsustva (porodiljsko) obračunavaju, isplaćuju u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 1.839.187,00 KM, što je u odnosu na budžetom odobrena sredstva manje za 39,63 % ili 1.207.483,00 KM. Najveće odstupanje (smanjenje) u odnosu na odobrena sredstva iskazano je kod izdataka koji u strukturi ovih troškova čine najveće stavke, a to su ugovorne usluge iskazane u iznosu od 918.010 KM (ili 47,03%) i izdaci za osiguranje, bankarske usluge i platni promet 174.855,00 KM (ili 40,81%). Uzimajući u obzir konstatovano odstupanje, postavlja se pitanje realnog planiranja navedenih izdataka za Ministarstvo, a na što je ukazano i u prethodnoj reviziji.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na **izdatke za reprezentaciju i telefonske usluge**, konstatirano je da se nisu provodile utvrđene procedure u skladu sa podzakonskim aktima Vlade FBiH (troškovi mobilnog telefona), kao i donesene pisane procedure.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 102.683,49 KM (od čega se na korištenje usluga Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH odnosi 46.100,20 KM). Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da u skladu sa donesenim internim aktom na početku godine nije utvrđen ukupan iznos navedenog izdatka, kao i da se iz priložene dokumentacije uz računa za izvršenu uslugu, ne može utvrditi po kom osnovu i iz kojih razloga je stvoren navedeni izdatak.

Izdaci za telefonske i poštanske usluge iskazane su u iznosu od 170.509,30 KM. Uvidom u izdatke mobilnih i fiksnih telefona, konstatovano je da se Zaključak Vlade FBiH o ograničenju troškova korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave dosljedno ne primjenjuje kod korištenja mobilnih telefona, a kod ograničenja troškova fiksnih telefona se ne primjenjuje uopšte. Iako se mjesečno vrši obračun prekoračenja više stvorenih troškova mobilnog telefona od dozvoljenog iznosa, naplata razlike namiruje se od jednog dijela uposlenika. Za dio uposlenika tokom čitave godine troškovi su se nadoknađivali u ukupnom iznosu na teret Ministarstva, a na osnovu date saglasnosti Ministra za odobrenje prekoračenja troškova (savjetnik za porezni sistem – šef grupe za porezni sistem u iznosu od 2.144,90 KM; vozač 1.899,97 KM; pratilac 851,50 KM). Uz suglasnost za prekoračenje troškova mobilnog telefona, nije dato obrazloženje iz kojeg bi se moglo zaključiti da je do prekoračenja došlo radi povećanja obima posla.

Da se pravdanje izdataka za putne troškove, reprezentaciju i troškove telefona vrši u skladu sa podzakonskim aktima Vlade FBiH, odnosno da se dosljedno primjenjuju donesene pisane procedure.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 26.488,22 KM, dok su **izdaci za opravku i održavanje vozila** iskazani u iznosu od 21.046,21 KM. Doneseni pisani akti o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila i kontroli utroška goriva, nisu dosljedno primijenjeni. Ministarstvo je dalo na korištenje vozila, dvojici djelatnika Ministarstva za službene potrebe, kao i djelatniku drugog budžetskog korisnika (Vlade FBiH). Uvidom u prezentirane putne naloge za vozila konstatovano je da se od strane djelatnika ministarstva službeni automobili ne koriste u skladu sa datim ovlaštenjem, a isti se koriste za dolazak na posao i odlazak sa posla odnosno odlazak kući u dane vikenda. Također navodima da se ne može potvrditi opravdanosti davanja na korištenje vozila uposleniku Vlade FBiH (a ne Vladi FBiH ukoliko postoji potreba za istim), kao i evidentiranje svih troškova vozila na teret Ministarstva, za prvih devet mjeseci, a da se istovremeno nije vršila kontrola načina korištenja vozila i utroška goriva. Iako su putni nalozi o korištenju vozila izdavani i popunjavani u skladu sa donešenim uputstvom, na kraju mjeseca nije sačinjavan obračun-pregled o utrošku goriva, odnosno kontrola utroška goriva u skladu sa utvrđenim normativima.

Izdaci za opravku i održavanje vozila u najvećem dijelu odnose se na opravku automobila AUDI A 4 (proizvodnje 2003. godina) u iznosu od 12.390,34 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, vezano za navedene izdatke, konstatirano je da su usluge vršene od strane različitih dobavljača (u najvećem dijelu Auto-kuća Jelić d.o.o. Mostar), mada je u drugom dijelu godine proveden postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama u BiH, sa kojim nije zaključen ugovor.

Obaveze po navedenom osnovu u najvećem dijelu stvarale su se bez prethodnog pismenog odobrenja od strane ovlaštene osobe (narudžbenice izdavane poslije stvorene obveze u momentu izdavanja računa).

Da se osigura dosljedna primjena odredaba Pravilnika o uslovima i načinu korištenja službenih automobila i Uputstva o kontroli i utrošku goriva za prijevoz službenim automobilima.

Potrebno je da se stvaranje obveza vrši uz prethodno pismeno odobrenje od strane ovlaštene osobe, kao i da se evidentiranje nastalih finansijskih promjena odnosno transakcija vrši na osnovu vjerodostojnih, istinitih i urednih knjigovodstvenih isprava.

Kompjuterske usluge iskazane su u iznosu od 162.029,00 KM, a najveći dio izdataka se odnosi na usluge izvršene od strane preduzeća «ORACLE BiH» d.o.o Sarajevo u iznosu od 132.152,56 KM i «Ocean» d.o.o. Travnik 21.956,30 KM.

Vezano za obavljanje kompjuterskih usluga od strane poduzeća «ORACLE BiH» d.o.o. Sarajevo konstatovano je da su troškovi usluga u odnosu na prethodnu godinu povećani 65,70 %. Nismo se uvjerali da je postupak odabira proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, jer je Ugovor zaključen putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci. Također nismo mogli ni potvrditi, uvidom u ispostavljene račune (prateću dokumentaciju), da je od strane ovlaštene osobe Ministarstva vršen adekvatan nadzor nad obavljanjem ovih usluga.

Uvidom u dokumentaciju vezano za obavljanje kompjuterskih usluga od strane poduzeća «Ocean» d.o.o. Travnik , koji je angažiran za usluge podrške operativnom radu i održavanju sustava platnih lista, sukladno Ugovoru broj 185/02 od 01.02.2002. godine zaključenim na neodređeno vrijeme, konstatirano je da su izdaci po navedenom osnovu znatno manji u odnosu na prethodnu godinu i da se vrši nadzor nad obavljanjem ovih usluga. Međutim, u toku revizije nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se zaključilo za koje poslove su obučeni djelatnici Ministarstva od strane poduzeća «Ocean» (Grupa za informacionu tehnologiju), odnosno koji poslovi ostaju u nadležnosti istog, kako bi se mogla utvrditi opravdanost nastalih troškova. I ako je prethodnim revizijama ukazano na potrebu uvida u cjelokupnu dokumentaciju vezano za implementaciju projekta za obračun plaća i kadrovskih evidencija, u pogledu utvrđivanja osnovanosti i načina izvršenja izdataka za implementaciju istog, konstatirano je da po navedenom nisu poduzete odgovarajuće aktivnosti.

Potrebno je da se izvrši uvid u dokumentaciju vezano za provođenje postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača za tehničku podršku ORACLE programskoj aplikaciji i u skladu sa konstatovanim poduzmu aktivnosti.

Da se poduzmu mjere kojima će se utvrditi osnovanost i način izvršenja izdataka za implementaciju projekta za obračun plaća i kadrovskih evidencija (od samog početka implementacije istog), iz razloga što su ugovori o implementaciji, podršci i održavanju softvera zaključeni na neodređeno vrijeme.

Potrebno je da se jasno definišu poslovi koje će obavljati Odsjek za informacionu tehnologiju po pitanju razvoja i održavanja informacionog sistema, kao i da se prilikom ustupanja vršenja usluga drugima («ORACLE BiH» d.o.o. Sarajevo i «Ocean» d.o.o. Travnik) konkretno definiše vrsta usluge i izvrši nadzor nad realizacijom iste.

Usluge distribucije upravnih biljega i mjenica iskazane su u iznosu od 374.767,00 KM a **usluge štampanja mjenica** 62.208,00 KM. Usluge distribucije vrše Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga d.d. Sarajevo (u daljem tekstu AFIP) i Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga d.d. Mostar (u daljem tekstu FIP) dok usluge tiskanja upravnih biljega i mjenica vrši «Grafotisak» d.d. Grude na temelju ugovora o tiskanju federalnih upravnih biljega zaključenog 2003. godine i ugovora o izradi i tiskanju obrazaca mjenica zaključenog 2001. godine. Ministarstvo je pred kraj godine donijelo podzakonski akt kojim se reguliraju principi poslovanja sa federalnim upravnim biljezima i mjenicama, nadzor, kao i načinu evidencije istih. Međutim, kao i prethodne godine konstatirano je da se primopredaja tiskanih mjenica nije vršila sukladno Ugovoru zaključenim sa poduzećem «Grafotisak» d.d. Grude, tj. FIP je preuzimao direktno od «Grafotisak» d.d. Grude, bez prisustva Ministarstva. Također izbor najpovoljnijeg ponuđača za tiskanje upravnih biljega i mjenica u 2005.godini nije vršen, a tiskanje mjenica se vršilo od strane dobavljača sa kojim je zaključen ugovor u prethodnim godinama («Grafotisak» d.d. Grude).

Potrebno je da se dosljedno primjeni Pravilnik o poslovanju sa federalnim upravnim taksenim markama i mjenicama u Federalnom ministarstvu financija, kako u dijelu izbora najpovoljnijeg dobavljača za tiskanje taksenih maraka i mjenica tako i u distribuciji, evidentiranju i nadzoru. U skladu sa zaključenim ugovorima vršiti nadzor nad štampanjem, primopredajom i evidencijom taksenih maraka i mjenica.

Izdaci po osnovu RTV–pretplate iskazani su u iznosu od 83.280,00 KM, a planirani 200.000,00 KM. Isplata je izvršena na osnovu Odluke o oslobađanju od plaćanja RTV pretplate lica sa paraplegijom i oboljelih od dječje paralize, donesene od strane Vlade FBiH u 2000.godini. Međutim i ako je navedenom odlukom utvrđeno da će se iznos sredstava potrebnih za plaćanje naprijed navedene pretplate obezbjediti iz federalnog budžeta i budžeta kantona, a za realizaciju iste zaduženo Ministarstvo, cjelokupna obaveza za 2005.godinu je realizovana iz federalnog budžeta.

Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovano je da je po navedenoj odluci RTV FBiH pokrenula više sudskih sporova i da po osnovu glavnog duga, za period 08.06.2001.godine do 31.07.2004.godine, potražuje iznos od 185.220,00 KM.

Potrebno je da Ministarstvo, sukladno svojim nadležnostima utvrđenih Odlukom o oslobađanju od plaćanja RTV pretplate lica sa paraplegijom i oboljelih od dječje paralize, poduzme aktivnosti u pogledu tačnog određivanja iznosa obaveza koje će se finansirati iz budžeta federacije i iz budžeta kantona. U skladu sa utvrđenim omjerom raspodjele obaveza (na federalni i kantonalni budžet), potrebno je poduzeti aktivnosti u cilju izmirenja dospjelih a neizmirenih obaveza nastalih po osnovu naprijed navedene odluke.

Izdaci za verifikaciju potraživanja po osnovu stare devizne štednje iskazani su u iznosu od 173.250,00 KM, a **izdaci za nabavku hardvera i softvera za uspostavu baze podataka o staroj deviznoj štednji** 280.305,53 KM. Sredstva za navedene izdatke odobrena su iz tekuće rezerve Vlade FBiH i to za verifikaciju potraživanja po osnovu stare devizne štednje u iznosu od 231.000 KM, a za nabavku hardvera i softvera 350.000,00KM. Ugovori o obavljanju verifikacije potraživanja za staru deviznu štednju zaključeni sa AFIP i FIP dana 08.09.2005.godine. Navedenim ugovorima utvrđeno je da navedene agencije vrše verifikaciju potraživanja za staru deviznu štednju na području FBiH, u skladu sa Pravilnikom o postupku verifikacije tražbina za staru deviznu štednju na teritoriji FBiH (« Sl. novine FBiH» broj 33/05), a da će se istima isplatiti naknada do kraja godine i to AFIP-u 140.000,00 KM, a FIP-u 70.000,00 KM. Ugovorima je također utvrđeno da će Ministarstvo osigurati nabavku softvera, računarsku opremu, održavanja opreme kao i ostalu prateću opremu.

Na osnovu prezentirane dokumentacije, a vezano za realizaciju verifikacije navedenih tražbina, konstatovano je da od strane Ministarstva nije vršen nadzor nad procesom verifikacije u skladu sa članom 12. Pravilnika o postupku verifikacije tražbina za staru deviznu štednju na teritoriji FBiH. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se moglo potvrditi da se raspolaze sa relevantnim podacima o izvršenoj verifikaciji potraživanja po osnovu stare devizne štednje na dan 31.12.2005.godine. Ovo ima posebnu značajnost zbog zaustavljanja postupka verifikacije, na osnovu Odluke Ustavnog suda FBiH. Zbog navedenog, ne može se potvrditi opravdanost izvršenih isplata agencijama po osnovu izvršenih usluga verifikacije stare devizne štednje kao i razlog nerealizovanja cjelokupnog ugovorenog iznosa.

Aneksima na naprijed navedene ugovore, regulisan je način raspolaganja i korištenja opreme date za verifikaciju stare devizne štednje, kao i odgovornost navedenih agencija po osnovu eventualno nastale štete na pomenutoj opremi (nestručno i nemarno rukovanje), koji je zaključenim tek na kraju godine i ako je oprema dana na korištenje i raspolaganje mnogo ranije. Uvidom u ispostavljene račune, po osnovu održavanja sistema verifikacije stare devizne štednje, od strane «Alpha» d.o.o. Sarajevo, koji nije izabran za obavljanje navedenih usluga u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, nije se moglo potvrditi da se svi nastali troškovi odnose na redovno održavanje.

Potrebno je da se izvrši uvid u do sada obavljenu verifikaciju potraživanja po osnovu stare devizne štednje, koja je izvršena u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH i Pravilnikom o postupku verifikacije tražbina za staru deviznu štednju na teritoriji FBiH i sačini izvještaj o stanju izvršene verifikacije, posebno iz razloga što će se u narednom periodu verifikacija vršiti u skladu sa novom zakonskom regulativom Također je potrebno da se na osnovu izvršenog uvida i konstatiranog stanje, utvrdi opravdanost iskazanih izdataka po osnovu verifikacije stare devizne štednje izvršene od strane agencija.

Kamate na domaće pozajmljivanje iskazane su u iznosu od 1.275.220,39 KM, što je u odnosu na plan izvršenje 62,20 %. U iskazanom iznosu, sadržane su kamate u vrijednosti od 691.888,39 KM, a iste se odnose na : kamata po osnovu ugovora o zaduživanju za kratkoročne kredite koje je zaključila Vlada FBiH u 2001. godini sa Universal bankom d.d. Sarajevo (UNIKREDIT Zagrebačka banka) u iznosu od 4.500.000,00 KM i UPI bankom d.d. Sarajevo 4.500.000,00 KM (koji su se trebali vratiti iz donacije koja je uplaćena u 2002. godini od strane Republike Turske za troškove isporučenog gasa za 1996. godinu i za iste nije prezentirana adekvatna dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je provedena zakonska procedura vezano za zaduživanje po navedenom osnovu) 659.029,96 KM i IBF banka 32.858,43 KM.

Na poziciji kamate na domaće pozajmljivanje iskazana je i otplata duga, po osnovu ugovora o kredita zaključenog između Vlade FBiH i Investicijske banke FBiH d.o.o. (dana 27.01.2003. godine), u iznosu od 583.332,00 KM (za oktobar, novembar i decembar 2005. godine). Imajući u vidu da obaveze po navedenom kreditu nisu evidentirane u Glavnoj knjizi Riznice, kao i da obaveze po istom nisu planirane na navedene pozicije, konstatirano je da u navedenom slučaju Ministarstvo nije postupilo u skladu sa Zakonu o izvršenju Proračuna za 2005.godinu, u dijelu namjenskog korištenja proračunskih sredstava.

Također napominjemo, što je konstatirano kao i prethodne godine, da se zbog neblagovremenog izmirenja obaveza po osnovu kredita UNI CREDIT Zagrebačka banka, Mostar i IBF banka, Sarajevo, obračunava i plaća zatezna kamata, koja je iskazana u iznosu 5.518,90 KM.

Potrebno je da se sukladno Zakonu o izvršenju Budžeta FBiH, proračunska sredstva koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom djelu.

Naknade za povrat pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda, iskazane su u iznosu od 500.356,00 KM a planirane 500.000,00 KM (ostvarenje 100,07 %), dok su **naknade za povrat više naplaćenih carina** iskazane u iznosu od 1.426.907,00 KM a planirane 2.500.000,00 KM (ostvarenje 57,08 %). U skladu sa članom 24. Zakona o Trezoru u FBiH, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o procedurama za povrat više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda sa Jedinstvenog računa Trezora FBiH, međutim, uvidom u prezentiranu dokumentaciju, nije se moglo potvrditi, da su obaveze po ovom osnovu, koje su evidentirane u pomoćnim evidencijama i koje su se trebale izvršiti u revidiranoj godini, u cijelosti i izvršene. Od strane Ministarstva nisu donesene pisane procedure o načinu vođenja evidencije o primljenim izvršnim naslovima (rješenja, sudske presude...). Prezentirane pomoćne evidencije i način njihovog vođenja ne daju relevantne podatke na osnovu kojih bi se potvrdile ukupne obaveze po navedenom osnovu u revidiranoj godini, njihovo realizovanje u propisanom roku i na propisan način, kao ni stanje dospjelih, a nerealizovanih obaveza na dan 31.12.2005. godine. Napominjemo da pregled neizmirenih obaveza po navedenom osnovu, na kraju fiskalne godine, nije sačinjen.

Potrebno je da se donesu pisane procedure kojima bi se ustrojila adekvatna evidencija zahtjeva za povrat pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda. Također je potrebno izvršiti uvid u način realizacije navedenih naknada u skladu sa zakonskim i ostalim propisima i sačiniti pregled prispjelih a neizmirenih obaveza.

Naknade za izvršenje sudskih presuda iskazane su u iznosu od 4.972.797,00 KM, što je u odnosu na planirana sredstva od 6.174.000,00 izvršenje 80,54 %. Izvršenje sudskih rješenja vrši Ministarstvo iz odobrenih budžetskih sredstava za ove namjene i ako je označeni dužnik nastale obaveze u konkretnom sporu drugi korisnik budžeta. Na osnovu prezentirane dokumentacije i razgovora sa odgovornim licima, nismo se uvjerali da postoji adekvatna komunikacija između istih, kako u toku donošenja sudske presude tako i njenog izvršenju. Zbog navedenog nismo mogli potvrditi opravdanost izmirenja dijela obaveza (obaveze nastale u periodu 01.04.1996. godine do 31.12.2002.godine u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza FBiH smatraju se unutarnjim dugom i njihova realizacija se trebala izvršiti u skladu sa istim), kao i zateznih kamata (zbog neizvršenja u zakonskom roku stvorene obaveze i kašnjenja u realizaciji kako sudske presude tako i rješenja o izvršenju). **Navodimo Rješenje o izvršenju broj IP-5557/ 03 od 14.11.2003.godine, realizovano u iznosu od 1.611.436,02 KM dana 17.02.2006.godine, u kome je tuženi Federacija BiH- Federalno ministarstvo odbrane a tužitelj « Gorica» d.d. Bugojno. U navedenom iznosu sadržan je osnovi dug 631.140,51 KM (nastao u 1996. godinu i 1997.godini), kamate 930.521,50 KM i sudski troškovi 49.774,00 KM.**

Uvidom u pomoćnu evidenciju obaveza za navedene naknade utvrđeno je da iste ne daju relevantne podatke na osnovu kojih bi se utvrdile ukupne obaveze u revidiranoj godini, način njihove realizacije, kao i stanje dospjelih a izmirenih obaveza na dan 31.12.2005. godine (pregled neizmirenih obaveza na kraju fiskalne godine, nije sačinjen). Također, treba napomenuti da nije dato adekvatno obrazloženje zbog čega nije izvršena realizacija cjelokupnog iznosa odobrenih budžetskih sredstava za navedene namjene i ako je ostalo dospjelih a neizmirenih obaveza na kraju fiskalne godine.

Potrebno je da se dosljedno primjene odredbe Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza FBiH, u dijelu utvrđivanja ukupnih obaveza po osnovu neisplaćenih naknada dobavljačima za robe, materijale i usluge, kao i načina izmirenja istih.

Da se izvršiti uvid u način realizacije navedenih naknada u skladu sa zakonskim i ostalim propisima i u skladu sa konstatovanim poduzmu adekvatne aktivnosti, kao i sačinji pregled prispjelih a neizmirenih obaveza. Također je potrebno da se donesu pisane procedure kojima bi se ustrojila adekvatna evidencija obaveza po osnovu sudskih presuda..

Naknade za izvršenje sudskih presuda po osnovu neisplaćenih neto plaća i naknada uposlenika Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH iskazane su u iznosu od 7.999.438,34 KM, što je u okviru planiranih sredstva. U skladu sa Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza FBiH, planirana su budžetska sredstva na poziciji Ministarstva, u iznosu od 8.000.000,00 KM za naprijed navedene namjene, a realizaciju istih je trebalo izvršiti Ministarstvo u skladu sa Odlukom o utvrđivanju prioriteta izmirenja obaveza iz temelja neisplaćenih neto plaća i naknada i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima za robe, materijale i usluge u 2005.godini i izmjene navedene odluke, donešene od strane Vlade FBiH. Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da Ministarstvo nije postupilo u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta FBiH za 2005.godinu i Odlukom Vlade FBiH, jer je iz odobrenih budžetskih sredstava za naprijed navedene namjene (glavni dug) izvršilo isplatu značajnog iznosa za kamate i sudske troškove (tačan iznos se nije mogao utvrditi jer nije uspostavljena adekvatna evidencija ni sačinjen izvještaj o istom), što znači da se u konkretnom slučaju umjesto dospjelih obaveza po osnovu glavnog duga za koje su bila predviđena sredstva vršila isplata kamata i sudskih troškova. Iz navedenog, također se može zaključiti da se dosljedno ne provode odredbe Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza FBiH, u dijelu načina izmirenja obaveza po osnovu neisplaćenih plaća i naknada uposlenika Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH.

Uzimajući u obzir da se sredstva za realizaciju navedenih obaveza planiraju i realizuju u okviru Ministarstva, da su obaveze evidentirane u Federalnom ministarstvu odbrane koje ih treba i umanjiti na osnovu izvještaja Ministarstva o njihovoj realizaciji, uvidom u prezentiranu dokumentaciju ne može se potvrditi da su sve realizovane obaveze po osnovu neisplaćenih neto plaća i naknada i adekvatno evidentirane u Glavnoj knjizi Trezora. Ovo se potvrđuje i neuspostavljanjem adekvatne evidencije realizovanih obaveza od strane Ministarstva, kao i nedovoljne saradnje i koordinacija između navedenih ministarstava.

Potrebno je da se dosljedno primjene odredbe Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza FBiH, u dijelu izmirenja obaveza po osnovu neisplaćenih neto plaća i naknada uposlenika Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH.

Da se izvršiti uvid u dokumentaciju vezano za realizacije naknada po osnovu neisplaćenih neto plaća i naknada uposlenika Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH, sačinji pregled realizovanih obaveza po navedenom osnovu u 2005.godini (po obveznicima i vrsti obaveze), kao i pregled dospjelih a nerealizovanih obaveza na dan 31.12.2005.godine i u skladu sa konstatovanim poduzmu adekvatne aktivnosti. Također je potrebno da se na osnovu pregleda realizovanih obaveza u 2005.godini, koje treba da se sačinji od strane Ministarstva, izvrši usaglašavanje (savršenje) sa dokumentacijom na osnovu koje je izvršeno umanjjenje navedenih obaveza u Glavnoj knjizi Trezora od strane Federalnog ministarstva odbrane.

Naknade po osnovu odluka Doma za ljudska prava iskazane su u iznosu od 1.697.274,40 KM, a odnose se na izvršenje Odluka Doma za ljudska prava u iznosu od 1.145.744,74 KM i sudskih presuda po osnovu odluka Doma za ljudska prava 551.529,66 KM. U odnosu na planirana sredstva 2.000.000,00 KM izvršenje čini 84,86 %.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da je u iskazanom iznosu od 1.697.274,40 KM pored glavnog duga sadržana i kamata u iznosu od 109.811,40 KM i troškovi sudskog postupka 1.381,70 KM. Ne

može se potvrditi opravdanost navedenog iznosa kamata plaćenog po osnovu nerealizovanja odluka Doma za ljudska prava, uzimajući u obzir da se zatezna kamata od 10% obračunavala protekom utvrđenog roka od dana prijema odluke do dana njene isplate i da su budžetska sredstva za realizaciju ovih odluka bila odobrena u dovoljnom iznosu. Također, treba napomenuti da nije dato adekvatno obrazloženje zbog čega nije izvršena realizacija cjelokupnog iznosa odobrenih budžetskih sredstava za navedene namjene i ako su u pomoćnim evidencijama iskazane dospjele a neizmirene obaveza na kraju 2005. godine u iznosu od 331.774,06 KM. Ovdje treba naglasiti da se nije postupilo u skladu sa preporukama datim u prethodnoj reviziji.

Da se isplata naknada po osnovu odluka Doma za ljudska prava, planira i izvršava u skladu sa zakonskim propisima.

d) Javne nabavke

Uvidom u dokumentaciju vezano za primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH, konstatirano je da je od strane Ministarstva, za dio nabavki, proveden postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača u skladu sa navedenim zakonom, kao i da su ugovori sa najpovoljnijim dobavljačima zaključeni u drugoj polovini godine (osim ugovora za održavanje vozila koji nije prezentiran i ako je izvršen izbor najpovoljnijeg dobavljača). Do zaključivanja ugovora nabavka se vršila od dobavljača koji su u najvećem dijelu vršili isporuku i u prethodnoj godini.

Kao što je naprijed navedeno izbor najpovoljnijeg dobavljača nije izvršen za tiskanje upravnih biljega i mjenica, a tiskanje mjenica se vršilo od strane dobavljača sa kojim je zaključen ugovor u prethodnim godinama. Također nismo mogli potvrditi ni da je provođenje postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača za tehničku podršku ORACLE – programskoj aplikaciji, koji je izvršen putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci, proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH.

Da se prilikom nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova u potpunosti postupi sukladno Zakonu o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine. Ovdje posebno ističemo da je potrebno da se postupak izbora najpovoljnijih dobavljača obavi blagovremeno.

e) Ostali nalazi

Izdaci za otplatu vanjskog duga i izdaci za inozemne kamate nisu bili planirani Budžetom FBiH za 2005.godini i iz toga razloga nisu ni iskazani u finansijskim izvještajima Ministarstva kao ni u Izvještaju o izvršenju Budžeta-Proračuna FBiH za 2005.godinu. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je, kao i prethodne godine da u Glavnoj knjizi Trezora nisu evidentirane obveza po vanjskom dugu, deponirana sredstva na podračunima Federacije-računi za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci BiH, da nije vršeno servisiranje vanjskog duga u skladu sa identificiranim izvorima prihoda kao i evidentiranje potraživanja od krajnjih korisnika za koje je izmiren vanjski dug iz sredstava Budžeta FBiH. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, kao i da u Glavnoj knjizi trezora nije evidentiran prihod Federacije po osnovu indirektnih poreza koji se direktno sa Jedinственog računa Uprave za indirektno oporezivanje usmjerava na podračun Federacije – računi za servisiranje vanjskog duga, može se konstatovati da isto ima značajan uticaja na istinit i tačan prikaz stanja obaveza na kraju godine i rezultata poslovanja u toku godine Budžeta FBiH.

Potrebno da se obaveze po osnovu vanjskog duga evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora u skladu sa zakonskim propisima kao i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi trezora,

Da se deponovana sredstva, na podračunima Federacije-računi za servisiranje vanjskog duga u Centralnoj banci BiH, evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora,

Da se servisiranje vanjskog duga vrši u skladu sa članom 7. Zakona o vanjskom dugu FBiH, odnosno da Ministarstvo servisiranje vrši u skladu sa identificiranim izvorima prihoda.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju konstatovano je da je na poziciji »Kratkoročni primici od zaduženje budžeta od drugih nivoa vlasti (Federacije)« evidentiran ostatak kratkoročne pozajmice, sa posebnog namjenskog transakcijskog računa sredstava od GSM licenci BiH, u iznosu od 12.330.008,00

KM. Navedena pozajmica, realizovana je na osnovu Odluke Vlade FBiH o odobravanju kratkoročne pozajmice sa posebnog (namjenskog) računa JRT, 29.12.2004. godine, sredstva su bila namijenjena za izvršenje budžeta FBiH i izmirenje obaveza iz 2004. godine i ista su se trebala vratiti na namjenski račun odmah nakon uplate sredstava Makroekonomske pomoći Evropske unije. Imajući u vidu da je po navedenom osnovu uplaćen samo dio pomoći u 2005. godini tako je i izvršen povrat samo dijela pozajmice u iznosu od 9.669.992,00 KM. Imajući u vidu da su se u skladu sa odlukama Vijeća ministara BiH, naplaćena sredstva po osnovu GSM licenci za BIH, trebala koristiti isključivo za finansiranje projektne dokumentacije autoputa na Koridoru Vc i izgradnji planiranih autoputeva u BiH, ne može se potvrditi da su se navedena sredstva namjenski koristila.

4 ZAKLJUČAK

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2005. godinu, može se konstatovati da su od strane Ministarstva poduzete aktivnosti u dijelu donošenja internih akata i procedura za uspostavu funkcionalnog sistema internih kontrola kako u samom Ministarstvu tako i kod ostalih budžetskih korisnika. Međutim, uvidom u primjenu samih akata i procedura utvrđeno je da se isti nisu dosljedno primjenjivali od strane Ministarstva, a što se posebno odnosi na primjenu Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu formiranja osnovnih organizacionih jedinica (Sektor za upravljanje dugom), obavljanja poslova od strane sektora u okviru utvrđene nadležnosti (Sektor za Trezor, Sektor za budžet) kao i obavljanje poslova od strane rukovodilaca u okviru datih ovlaštenja. Navedeno je imalo za posljednicu nedosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih akata kao i značajan uticaja na istinit i tačan prikaz stanja obaveza na kraju godine i rezultata poslovanja u toku godine kako samog Ministarstva tako i Budžeta FBiH.

I ako se u prethodnim revizijskim izvještajima ukazivalo na određene propuste i nedostatke i davane preporuke u cilju njihovog otklanjanja, nismo se uvjerali da je postupano po datim preporukama, a što ima za posljednicu kontinuirano ponavljanje određenih propusta i nedostataka (uspostava funkcionalnog sistema internih kontrola; evidentiranje vanjskog i unutrašnjeg duga, priznavanja prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja; izvještavanje o izvršenju Budžeta FBiH) koji imaju značajan uticaj na Budžet FBiH

I u ovom izvještaju o obavljenoj reviziji menadžmentu se daju preporuke po kojima bi isti trebao postupiti radi otklanjanja uočenih propusta i jačanja sistema internih kontrola, a sve u cilju zakonitosti u radu, kao i uspješnosti i efikasnosti u sprovođenju postavljenih ciljeva, te pouzdanosti i objektivnosti finansijskih izvještaja.

5 KOMENTAR

U ostavljenom roku Federalno ministarstvo finansija se očitovalo dopisom broj 01-49-3599/06 od 11.07.2006. godine o Nacrtu Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine. Prema navedenom očitovanju od strane Ministarstva je prihvaćen najveći broj datih nalaza i preporuka i po istima su već preduzete adekvatne aktivnosti. Za dio nalaza i preporuka, koji nije prihvaćen, date su primjedbe odnosno obrazloženja, a iste nismo uvažili iz razloga što nisu prezentirani novi dokazi i činjenice, odnosno nova saznanja koja nismo imali u toku revizije.

Viši revizor Munib Ovčina, dipl. ecc

Ovlašteni revizor Mira Pažin, dipl. ecc